

הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים בביאור שיטת רב ש'לא אמר כלום כל עיקר; אָמַר רַבָּה, מֵאֵי טַעְמָא דַּרְבּ – מזה הוא טעמו של רב, הסובר שאדם הקובע שביתה תחת האילן לא אמר כלום, מִשּׁוּם דְּלֹא מְסִיִּים אֲתֵירִיה – משום שלא בירר את מקום שביתתו, שהרי לא פירש באלו ארבע אמות שתחת האילן חפץ הוא לקנות שביתה, וסובר רב שצריך שיהא מקום השביתה מבורר וניכר, ושביתה שאינה מבוררת אינה מועילה כלל.

וְאִיכָא דְאָמְרֵי אָמַר רַבָּה – ויש אומרים שאמר רבה באופן אחר, מֵאֵי טַעְמָא דַּרְבּ, מִשּׁוּם דְּקָסְכֶּר – לפי שרב סובר שכל דבר ש'אינו יכול לחול בזה אחר זה, אֲפִילוּ בְּבֵת אַחַת אֵינוֹ חַל כָּלל. כלומר, שבכל ענין שאם יעשה אדם שני מעשים בזה אחר זה לא יחול השני, מאחר שהראשון מפריע לו לחול, אזי אם יעשה את שני המעשים כאחד אין חל אפילו אחד מהם. ומאחר ואם קבע אדם שביתה בארבע אמות מסימות, אינו יכול לחזור ולקבוע שביתה בארבע אמות נוספות, שהרי מקום שביתתו של אדם הוא בארבע אמות ולא בשמונה, ולפיכך אם קבע אדם שביתה תחת צילו של אילן שהוא רחב שמונה אמות, אינו קונה אפילו ארבע אמות מתוכן.

מבררת הגמרא: מֵאֵי בִּנְיֵיהֶו – מה חילוק יש להלכה בין שתי הלשונוות בדברי רבה.

מבארת הגמרא: אֵיכָא בִּנְיֵיהֶו – החילוק ביניהם הוא באופן דְאָמַר אותו אדם שהיה בא דרך לִיקְנוֹ לִי בְּאַרְבַּע אַמּוֹת מִגּוֹ שְׂמוֹנֶה – חפץ אני לקנות ארבע אמות מתוך השמונה אמות שתחת האילן, אך לא פירש אלו ארבע אמות הוא חפץ לקנות. מֵאֵן דְאָמַר – לדעת הסובר שטעמו של רב הוא מִשּׁוּם דְּלֹא מְסִיִּים אֲתֵירִיה – שלא בירר את מקום שביתתו, ולפיכך הדין נותן שלא יקנה שביתה כלל, וּמֵאֵן דְאָמַר – ולדעת הסובר שטעמו של רב הוא מִשּׁוּם שֶׁכָּל דָּבָר שְׂאִינוֹ יכול לחול בזה אחר זה אֲפִילוּ בְּבֵת אַחַת אֵינוֹ חַל, ולפיכך אדם הקובע שביתה בשמונה אמות אינו קונה אפילו ארבע מתוכם, הֵיאֵר בְּאַרְבַּע אַמּוֹת דָּמִי – כאן הדבר דומה לאדם הקונה שביתה בארבע אמות בלבד, דְּהִקְאָ אַרְבַּע אַמּוֹת קָאָמֶר – שהרי כאן הוא אמר שרוצה לקנות רק ארבע אמות מתוך השמונה, ולפיכך הועילה שביתתו אף שלא בירר את מקומה.

הגמרא דנה בדין של רבה ש'כל שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו; גּוֹפֵא – הובא לעיל, אָמַר רַבָּה, כָּל דָּבָר שְׂאִינוֹ יכול לחול בזה אחר זה אֲפִילוּ בְּבֵת אַחַת אֵינוֹ חַל. אֲתִירֵיהּ – (הקשה) אֲפִי לְרַבָּה, שִׁינוֹ בתוספתא (דמאי פ"ח ה"ט), אדם הַמְרַבֵּה בְּמַעֲשָׂרוֹת – המפריש מפירותיו מעשר ראשון יותר מכפי השיעור הנצרך, וכגון שבמקום שיפריש עשירית כנצרך, הפריש חומש, פִּירוֹתָיו שהפריש עליהם מעשר זה נעשו מְתוּקִין, שפקע מהם דין טבל על ידי הפרשה זו, וּמַעֲשָׂרוֹתָיו מְקוּלָּקְלִין – אך המעשר עצמו שנותן ללוי הרי הוא מקולקל, לפי שאין חל שם מעשר על התוספת, ונמצא שיש כאן תערובת של טבל ומעשר.

ועתה מבאר אביי כיצד יש להוכיח מברייתא זו שלא כדברי רבה; שהרי יש לתמוה, אָמַר – מדוע פירותיו מתוקנים ופקע טיבלם, לִימָא – הרי יש לומר בזה את הכלל שאמר רבה, שֶׁכָּל דָּבָר שְׂאִינוֹ יכול לחול בזה אחר זה אֲפִילוּ בְּבֵת אַחַת אֵינוֹ חַל, ומאחר ואין אדם יכול להפריש מעשר בזה אחר זה, כיון שלאחר ההפרשה הראשונה כבר נתקנו כל הפירות, ומעתה אם מפריש מעשר נוסף מן הפירות המתוקנים אין חל עליו שם 'מעשר' כלל, ממילא יש לומר שאם מפריש חומש בבת אחת אין חל שם 'מעשר' אפילו על עשירית מן הפירות, ואם כן נותרו כל פירותיו בטיבל, ומדוע שִׁינוֹ ש'פירותיו מתוקנים. ובהוכחה כן להוכיח מבאן שלא כדברי רבה, אלא אף על פי שאין אדם יכול להפריש מעשר בזה אחר זה, מכל מקום אם הפריש חומש בבת אחת חל שם 'מעשר' על עשירית מן הפירות.

דוחה הגמרא: שְׂאֵנִי מַעֲשֵׂר – שונה הדבר לגבי מעשר, דְאִיתִיהּ

לְהִצָּאִי – שאין חייבים לקרוא שם מעשר על פירות שלמים, אלא ניתן להפריש מחצית מכל פרי, דְאִי אָמַר תְּקַדִּישׁ פְּלִנָּא פְּלִנָּא דְּחִיטָּתָא קְרִישָׁה – שאם יטול אדם חומש מתבואתו ויאמר הריני מפריש חצי מכל גרגיר חיטה למעשר, חלה הפרשה זו ונתקנה תבואתו, ולפיכך אף כאשר מפריש חומש סתם, אין חל שם 'מעשר' על הכל, אלא רק על חצי מכל פרי או גרגיר חיטה, ונמצא שאינו מפריש אלא מעשר בלבד, ולפיכך נתקנו פירותיו כראוי. ומכל מקום מעשרותיו מקולקלים, מאחר שלא נתכוין להפריש מעשר על החצי השני של הפירות שנותן ללוי, ונמצא שנותן לו פירות שחציים מעשר וחצייט טבל.

הגמרא מוסיפה להקשות על דברי רבה: וְהֵרִי מַעֲשֵׂר בְּהֶמָּה, דְּלִיתִיהּ לְהִצָּאִי – שאי אפשר להפרישו למחצה, שכן אין חל שם 'מעשר' בהמה' אלא על בהמה שלימה, ואף אינו חל על שתי בהמות בזה אחר זה, שאם קרא לבהמה העשירית 'עשירי' ולאחר מכן קרא גם לבהמה האחת עשרה 'עשירי' אין חלה עליה קדושה כלל, וְאֵף עַל פִּי כֵּן אָמַר (רַבָּה), שאם יִצְאוּ שְׁנַיִם בְּעֶשְׂרִי – יצאו שתי בהמות יחד בשעה שהיתה הבהמה העשירית ראויה לצאת, וְקִרְאָן הִבְעֵלִים לשתיהן בשם 'עשירי', הדין בזה הוא שְׁעֶשְׂרִי וְאַחַד עֶשְׂרִי מְעוֹדִין זֶה בְּזֶה, כלומר, שחל על אחת הבהמות שם 'עשירי', ונעשית מעשר בהמה, ואילו הבהמה הנוספת שקראה 'עשירי' דינה כמו 'אחד עשר שקראו עשירי', וחלה עליה קדושת שלמים, ונמצא שיש כאן תערובת של בהמת מעשר יחד עם בהמת שלמים, שאין ידוע על מי מהן חלה קדושת מעשר ועל מי חלה קדושת שלמים.

מתבאר מדין זה, שאף על פי שמעשר בהמה אינו חל על שתי בהמות בזה אחר זה, מכל מקום הוא חל על אחת מהן כשהקדישן בבת אחת, ושללא כדברי רבה.

מתרצת הגמרא: שְׂאֵנִי מַעֲשֵׂר בְּהֶמָּה – שונה הדבר לגבי מעשר בהמה, דְאִיתִיהּ בְּזֶה אַחַר זֶה – שניתן להפריש למעשר שתי בהמות בזה אחר זה בְּמַעֲשָׂרוֹת, דְּתֵנֵן – שכן שנינו במסכת בכורות (טו), אדם שטעה וקרא לִכְבֵּשׁ שִׂינִי תִשְׁעִי בשם 'עשירי', וְלִכְבֵּשׁ שִׂינִי עֶשְׂרִי קרא בטעות בשם 'תשיעי', וְלִכְבֵּשׁ שִׂינִי אַחַד עֶשְׂרִי טעה וקרא 'עשירי', שְׁלֹשֶׁת מְקוּדָשִׁין. ומאחר ומצינו אופן שחלה קדושה על הבהמה האחת עשרה לאחר שכבר חלה קדושה על העשירית, לפיכך ניתן להקדישן אף בבת אחת, שאם קרא 'עשירי' לשתיהן כאחת חלה קדושת מעשר על אחת מהן וקדושת שלמים על השניה. הגמרא מקשה עוד על דברי רבה: וְהֵרִי חֲלוֹת תוֹדָה, שצריך להביא עם קרבן התודה ארבעים חלות ולא יותר, דְּלִיתִיהּ בְּמַעֲשָׂרוֹת – שאי אפשר להקדיש יותר מארבעים חלות אפילו על ידי טעות, וְלִיתִיהּ בְּזֶה אַחַר זֶה – ואף אי אפשר להקדיש ארבעים חלות נוספות לאחר שחיטת הזבח, וכמו כן 'ליתא לחצאין', שאי אפשר להביא שמונים חלות ולהקדיש חצי מכל חלה, וְאִיתִמֶר – ומכל מקום נאמרה מחלוקת בבית המדרש, לגבי בהמת תודה שְׁנִשְׁחָתָה עַל שְׂמוֹנִים חֲלוֹת כאחת. חֻקְיָהּ אָמַר, קָדְשׁוֹ עָלֶיהָ אַרְבַּעִים שְׂמוֹנִים – חלה קדושת תודה על ארבעים חלות מתוך השמונים, ואילו רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, לֹא קָדְשׁוֹ עָלֶיהָ אַרְבַּעִים מִתּוֹךְ שְׂמוֹנִים – אין חלה עליה קדושה כלל, ואפילו לא על ארבעים מתוך השמונים. מבואר מדברי חזקיה, שאף על פי שאי אפשר להפריש ארבעים חלות תודה נוספות לאחר שכבר הפריש ארבעים מתחילה, מכל מקום אם הפריש שמונים כאחת חלה קדושה על ארבעים מתוכן, ואין אומרים בזה 'כל שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו'.

מתרצת הגמרא: הֵיאֵר אִיתִמֶר עָלֶיהָ – הרי נאמר בבית המדרש בביאור מחלוקת זו, אָמַר רַבִּי (יוֹרְאָה), תָּבֵל מוֹדִים – בין חזקיה ובין רבי יוחנן, דְּהִיכָא דְאָמַר לִיקְדִּישׁוּ אַרְבַּעִים מִתּוֹךְ שְׂמוֹנִים דְּקָרִישִׁי – שאם אמר במפורש שאין כוונתו להקדיש אלא ארבעים חלות מתוך השמונים, ודאי חלה קדושה על ארבעים. וכמו כן מודים, אילו אמר שְׂאֵנִי יְקַדִּישׁוּ אַרְבַּעִים חֲלוֹת אֵלָּא אִם בֵּין קָדְשׁוֹ כֹּל שְׂמוֹנִים הַחֲלוֹת, בודאי בּוֹלִי עָלֶימָא לֹא פְּלִיגִי – לא נחלקו חזקיה ורבי יוחנן דְּלֹא קָדְשׁוֹ –

המשך ביאור למס' עירובין ליום שבת קודש עמוד א

1	שאינ חלה קדושה אפילו על ארבעים, כִּי פְּלִיגִי בְּסִתְמָא –	חייב אדם באחריות חלותו, וְעַל תְּנַאי אֵייתִינָהוּ – ולא ⁶
2	ונחלקו רק באופן שמביא שמונים חלות בסתם, ואינו מפרש את	הביאם אלא על תנאי, שאם יפסלו הראשונות ייצא ידי חובתו ⁷
3	כוונתו. מִרְּסַבֵּר – דעת חזקיה היא, שאותו אדם לְאַחֲרִיּוֹת	באלו, ולפיכך קדשו ארבעים חלות מתוך השמונים, כיון שאין ⁸
4	קָא מְבַיֵּין – הביא ארבעים חלות נוספות כדי שאם יאבדו	כוונתו להקדיש את כולן כאחת, והרי זה כאומר 'יקדשו ארבעים ⁹
5	הראשונות או יטמאו יוכל להביא את החלות הנוספות, שהרי	מתוך שמונים'. ¹⁰

סביב לו, אם קבע שבייתה במקום המסוים – מקום מיוחד, הנחלק משאר הבקעה בכך שיש לו מחיצות סביבו, כגון ששבת וקבע שבייתו כהלך – גבעה – שהוא נבזה עשרה מפחים, והוא מארבע אמות ועד בית סאתים, כלומר, שיש בו לא פחות מארבע אמות ולא יותר מבית סאתים. וכן אם קבע שבייתו בבקעה שהיא עמוקה עשרה טפחים, והיא מארבע אמות ועד בית סאתים, שכן באופנים אלו נידונים הבקעה או התל כארבע אמות. אבל אם קבע שבייתה במקום שאין מסוים – שאינו מיוחד לעצמו להיות נידון כולו כארבע אמות, אין לו בו שיעור שבייתה אלא בארבע אמות, ומשם יש לו אלפיים אמה לכל רוח.

היו שנים מהלכים בדרך, אחד מהם מכיר מקום הראוי לשבייתה במרחק אלפיים אמה ממקום עמידתו, ואחד שאינו מכיר לאותו מקום, זה שאינו מכיר מוסר את שבייתו למכיר, כלומר, אותו שאינו מכיר אומר לו 'תהא שבייתו עמי', והמכיר אומר תהא (שבייתו) [שבייתנו] במקום פלוני.

כמה דברים אמורים שבמקום שאינו מסוים קונה שבייתה בארבע אמות ויש לו משם אלפיים אמה לכל רוח, כשפיים – (כשבירר) את ארבע האמות שנקבע לשבייתו באותו מקום, כגון שאמר שחפץ לקנות שבייתה בעיקרו של אילן, אבל אם לא פיים – (בירר) את ארבע האמות שנקבע שם, כגון שאמר שקובע שבייתה תחת נופו של אילן, הרי זה לא יזון במקומו – מארבע אמותיו, שמאחר ולא בירר את מקום שבייתו לא קנה שבייתה כלל, ואין לו אלא ארבע אמות.

מבואר מדברי הברייתא, שבאופן שאין אדם מברר את מקום שבייתו אינו קונה שבייתה כלל, כדברי רב, ושלא כדברי שמואל הסובר שקונה שבייתה מכל מקום, אלא שידו על התחתונה.

מקשה הגמרא: לימא – האם יש לומר, תהיו תיובתיה דשמואל – שיש מברייא זו פירכא על דברי שמואל.

מתרצת הגמרא: אמר לך שמואל, הכא במאי עסקינן – באיזה אופן עוסקת ברייתא זו, כגון דאיכא – (כשיש) במקום עמידת רגליו ועד עיקרו של אילן תרי אלפי וארבע פרסאי – אלפיים וארבע אמות, דאי מוקמית ליה בארבע נקודות – שאם נעמיד את שבייתו של אותו אדם בצידו השני של האילן, קם ליה לבר מתחומא – נמצא שהוא עומד בכניסת השבת מחוץ לתחומו, ואינו רשאי לילך אלא ארבע אמות וצויר ג, ולפיכך אומרת הברייתא דא פיים ארבע אמות מצי איל – שאם בירר לו ארבע אמות תחת האילן בצד הסמוך אליו העומד בתוך תחומו קנה שם שבייתה, ורשאי לילך עד לשם, וכן אלפיים אמה נוספות אל ביתו, ואי לא – אך אם לא בירר את מקום שבייתו, לא מצי איל – אינו רשאי לילך יותר מארבע אמות, שמא קבע שבייתה בצידו השני של עיקר האילן, והרי הוא עומד מחוץ לתחום שבייתו.

הגמרא מביאה את הברייתא שבה שנינו כשיטת שמואל: תניא בברייתא פנותיה ו – (בשיטתו) דשמואל. אדם שטעה ועירב לשתי רוחות – הניח שני עירובי תחומין, אחד לצד דרום ואחד לצד צפון, מאחר שבמקומו הוא שמע רבין (לו) לשתי רוחות – סבור היה שניתן לערב לשני צדדים שונים, כדי שיוכל לילך בבוקר לצד דרום ובערב לצד צפון. או שאמר לעבדיו צאו וערבו לי – הניחו עלי פת לעירובי תחומין, והלך אחד מהם ועירב עליו – (בשבילו) לצד צפון, ואחד מהם עירב עליו לצד דרום, הדין הוא שמאחר וקנה שבייתה רק באחד מן המקומות, ואין ידוע באיזה מהם, יש להחמיר עליו את חומרי שניהם, ולכן מהלך לצפון בעירובו לדרום, כלומר, רשאי להיות מהלך מביתו לצד צפון כפי השיעור שנותר לו מן העירוב שהניחו עליו לצד דרום. כגון אם הניחו לו עירוב במרחק אלף אמה מביתו לצד דרום נמצא שם קבע שבייתו שם רשאי הוא לילך משם ועד ביתו אלף אמה, ועוד אלף אמה מביתו לצד צפון. וכן רשאי להיות מהלך לצד דרום כפי השיעור שמניח לו עירובו לצפון, שאם הניחו עליו את העירוב השני במרחק אלף אמה מביתו לצד צפון,

ומר כר – ואילו דעת רבי יוחנן היא, שאדם זה לקרן גדול קא מכין – נתכוין להביא קרבן גדול של שמונים חלות, ומאחר ואי אפשר לעשות כן, לא חלה קדושה אף על ארבעים מתוכן, לפי שכל שאינו כזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו.

הגמרא מבארת באיזה אופן הקובע שבייתו תחת האילן קונה שבייתה: אמר אביי, לא שנו במשנה שאדם הקובע שבייתה תחת נופו של אילן לא אמר כלום, ולשיטת רב, שלא אמר כלום כל עיקר, אלא פאילן שיש תחתיו שתי עשרה אמה, כלומר, שרוחב נופו של האילן הוא שתי עשרה אמה או יותר, שבאופן כזה אין אנו יודעים היכן נתכוין לקבוע את שבייתו, אם בארבע אמות הצפונית או הדרומיות או האמצעיות, ולפיכך לא אמר כלום, אבל פאילן שאין תחתיו רוחב שתי עשרה אמה הועילו דבריו לקנות שבייתה תחת האילן, שהרי מקצת ביתו ניכר. כלומר, ניתן לברור ארבע אמות מתוכן שבדאי קנה אותו אדם שבייתה בחלקו, והן ארבע אמות האמצעיות, שאפילו אם קנה שבייתה בארבע אמות הצפונית או הדרומיות מכל מקום בהכרח קנה שבייתה גם בחלק מועט מן האמצעיות (צויר א), ודי בבירור זה כדי לקבוע שבייתה תחת האילן.

הגמרא מקשה על דברי אביי: מתקיף לה – (הקשה) רב הונא בריה דרב יהושע, במאי – מנין לך לומר דבארבע מצינא קא מפיים – שאלו זה קבע שבייתו בארבע אמות האמצעיות, דלמא – שמא יש לומר בארבע דהא ניסא ופארבעי דהא ניסא קמפיים – שקבע שבייתה בארבע אמות החיצוניות שבצד זה או שבצד האחר. כלומר, מי הבדיל לך את ארבע אמות האמצעיות מן השאר, ומה בכך שמקצת ביתו ניכר בהן, הרי מכל מקום עדיין יתכן שקבע שבייתו בארבע אמות הצפונית או הדרומיות, ואין הן מובלעות אלו באלו, ונמצא שאין מקום שבייתו מבורר, ומדוע קונה שבייתה באופן כזה.

ומחמת קושיא זו אומר רב הונא את הדין באופן אחר: אלא אמר רב הונא בריה דרב יהושע, לא שנו במשנה שאדם הקובע שבייתה תחת האילן לא אמר כלום, אלא פאילן שיש תחתיו רוחב שמונה אמות, שבאופן כזה אין שבייתו מבוררת, לפי שאין ידוע אם בחר לו ארבע אמות צפונית או דרומיות, אבל פאילן שיש תחתיו רק שבע אמות קנה שבייתה, שהרי מקצת ביתו ניכר בהם, שאפילו אם קנה שבייתה בארבע אמות דרומיות או צפוניות מכל מקום ברור הדבר שקנה שבייתה גם באמה האמצעית, שהרי היא משותפת לשתייהן (צויר ב), ומאחר שמבוררת שבייתו באמה זו די בכך כדי שתועיל אמירתו לקנות שבייתה תחת האילן.

הגמרא מביאה ברייתא המסייעת לדברי רב וברייתא המסייעת לדברי שמואל: תניא פנותיה דרב – שנינו בברייתא כשיטת רב, שהקובע שבייתו תחת האילן לא קנה שבייתה כלל, ותניא פנותיה דשמואל – ושנינו בברייתא אחרת כשיטת שמואל, הסובר שקנה שבייתה תחת האילן, אלא שאין מבורר באיזה צד, ולפיכך ידו על התחתונה.

ועתה מפרשת הגמרא את הדברים: תניא פנותיה דרב – שנינו בברייתא כשיטת רב. מי שפא בדרה בערב שבת, וחשקה לו – והיה היום עומד להחשיך, והיה מכיר אילן או נדר הרחוק אלפיים אמה ממקום עמידתו, ואמר הריני קובע את שבייתו תחתיו של אותו אילן או גדר, לא אמר כלום, לפי שלא בירר את מקום שבייתו. אבל אם אמר הריני קובע את שבייתו במקום פלוני המוקף מחיצות, קנה שם שבייתה, אף שאינו מברר באלו ארבע אמות הוא חפץ לשבות באותו מקום, ורשאי להיות מהלך לאחר כניסת השבת אלפיים אמה עד שמונה אמותו מקום, וכאשר הגיע לאותו מקום הוא מהלך את כולו, לפי שכל המקום נידון כארבע אמות, ולפיכך אינו גורע מתחום אלפיים אמה שלו, וכן רשאי להמשיך ולהלך חוצה לו אלפים אמה נוספות לכל רוח, שהרי קנה שם שבייתו.

כמה דברים אמורים שרשאי להלך את כולו ועוד אלפיים אמה

המשך ביאור למס' עירובין ליום שבת קודש עמוד ב

1 רשאי להלך משם לביתו אלף אמה, ומביתו והלאה לצד דרום עוד
 2 אלף אמה נוספות. **וְאִם מֵיֵצְעוּ עָלָיו אֶת הַתְּחוּם**, דהיינו, שהניחו
 3 עליו את העירובין במרחק אלפיים אמה מביתו לצד צפון ובמרחק
 4 אלפיים אמה מביתו לצד דרום, נמצא שביתו עומד באמצע בין
 5 שני העירובין, ולפיכך **לֹא יִזוּז מִמְּקוֹמוֹ** בשבת, שהרי אינו יכול
 6 לילך אפילו אמה אחת לצד צפון, שמא קבע שביתתו במרחק
 7 אלפיים אמה מביתו לצד דרום, וכן אינו רשאי לילך כלל מביתו
 8 לצד דרום, שמא קבע שביתתו במרחק אלפיים אמה מביתו לצד
 9 צפון.
 10 מבואר מדברי הברייטא, שבאופן שיש לאדם ספק היכן קנה את
 11 שביתתו אין אומרים שלא קנה שביתה כלל, אלא מחמירים עליו את
 12 חומרי שניהם, ואם כן אף באילן יש לומר כן, שמאחר ויש ספק אם
 13 קנה שביתה בתחילת נופו של האילן או בסופו יש ליתן לו שביתה

14 בשניהם מספק, ולהחמיר עליו את חומרי שני הצדדים, אך מכל
 15 מקום יהא רשאי להלך למקום שמתירים לו שניהם, כדברי שמואל,
 16 ושלא כדברי רב הסובר שמאחר ואין מקום שביתתו מבורר אינו קונה
 17 שביתה כלל.
 18 מקשה הגמרא: **לִימָא** – האם יש לומר, **תִּיהְיֶי תְּיֻכָּתִיה דְּרַב** – שיש
 19 מברייטא זו פירכא על דברי רב.
 20 מתרצת הגמרא: **רַב תִּנָּא הוּא ופְּלִיג** – רב, אף שאמורא הוא, נידון
 21 כתנא, ולפיכך הוא יכול לחלוק על דברי הברייטא.
 22 שנינו במשנה: אם **אָמַר** תהא **שְׁבִיתָתִי בְּעִיקְרוֹ** של האילן קנה שם
 23 שביתה, ו**מִהֵלֶךְ מִמְּקוֹם רִגְלִיו** ועד **עִיקְרוֹ** של האילן **אֲלֵפִים אַמָּה**,
 24 וכן רשאי להמשיך לילך **מֵעִיקְרוֹ** של האילן ועד **לְבֵיתוֹ אֲלֵפִים אַמָּה**
 25 נוספות, ו**נִמְצָא** שהוא **מִהֵלֶךְ מִשְׁחָשִׁיכָה** [–לאחר החשיכה] שיעור
 26 **אַרְבַּעַת אֲלֵפִים אַמָּה**, ממקום עמידתו ועד ביתו.